

Informační list

ECHA-16-FS-05-CS

KLÍČOVÉ INFORMACE PRO NÁSLEDNÉ UŽIVATELE

Bezpečnostní listy a scénáře expozice:

Tento informační list uvádí následné uživatele do problematiky bezpečnostních listů a scénářů expozice. Popisuje, o jaké dokumenty se jedná, kdy by měly být vypracovány a jak má následný uživatel postupovat, když je obdrží.

Pracujete-li během průmyslových či profesionálních činností s nebezpečnými chemickými látkami, dodavatelé vám obvykle musí poskytnout bezpečnostní list.

Další informace lze získat ze scénářů expozice přiložených k bezpečnostnímu listu. Ve scénářích expozice je popsáno, jak lze kontrolovat humánní a environmentální expozici látky a zajistit tak její bezpečné používání.

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Informace obsažené v bezpečnostním listu a scénářích expozice pomáhají chránit pracovníky a životní prostředí.

Abyste odpovídajícím způsobem kontrolovali rizika, musíte jako uživatel chemické látky určit a provést příslušná opatření, o nichž vás vaši dodavatelé informovali.

Dodáváte-li látky nebo směsi následným uživatelům, musíte svým zákazníkům sdělit příslušné informace a poskytnout jim odpovídající poradenství ohledně řízení rizik.

Následnými uživateli se rozumí společnosti a jednotlivci, kteří používají chemické látky ve své průmyslové nebo profesionální činnosti.

CO JSOU TO BEZPEČNOSTNÍ LISTY?

Z bezpečnostních listů se uživatelé chemických látek dozví potřebné informace, které jim pomohou ochránit lidské zdraví a životní prostředí. Bezpečnostní list obsahuje:

- údaje o dodavateli,
- určení a požadované podrobnosti o složení chemické látky, včetně registračního čísla REACH (je-li registrovaná), a její hlavní technické funkce a použití,
- informace o klasifikaci nebezpečnosti a označování a prahových hodnotách expozice pro lidské zdraví a životní prostředí,
- doporučení pro manipulaci a skladování a kontroly expozice,
- opatření pro první pomoc, hašení požáru, bezpečnou přepravu, likvidaci a nouzové situace,
- základní fyzikální a chemické vlastnosti látky nebo směsi (např. rozpustnost ve vodě, tlak par, biologická rozložitelnost, včetně informací o stabilitě a reaktivitě, také podrobné toxikologické a ekologické informace a
- příslušné informace o předpisech, kam spadají informace o tom, zda bylo posouzení chemické bezpečnosti provedeno v rámci registrace podle nařízení REACH a zda je látka v souladu s nařízením REACH předmětem povolení nebo omezení.

Formát a obsah bezpečnostních listů jsou stanoveny v nařízení REACH.

CO JSOU SCÉNÁŘE EXPOZICE?

Žadatel o registraci podle nařízení REACH vypracuje v rámci postupu registrace posouzení chemické bezpečnosti spolu s posouzením expozice pro látky registrované v množství nad 10 tun ročně a s určitými nebezpečnými vlastnostmi.

Součástí posouzení je vypracování scénářů expozice pro stanovená použití látky. Při dodání látky poskytnou následným uživatelům příslušné scénáře expozice.

Scénáře expozice popisují provozní podmínky a opatření pro odpovídající řízení rizik pro lidské zdraví a životní prostředí.

Vztahují se na celý životní cyklus látky, včetně výroby, průmyslového a profesionálního koncového použití, spotřebitelského použití a použití v předmětech.

Nařízení REACH nespécifikuje formát a obsah scénáře expozice, avšak zúčastněné subjekty se na společném formátu a obsahu dohodly. Patří mezi ně následující části:

- část názvu,
- podmínky použití ovlivňující expozici,
- odhad expozice (může zahrnovat míru charakterizace rizika) a
- pokyny pro následné uživatele, aby mohli posoudit, zda látku používají v mezích scénáře expozice.

KDY BYCHOM MĚLI OBRŽET BEZPEČNOSTNÍ LISTY A SCÉNÁŘE EXPOZICE?

Bezpečnostní list byste měli obdržet pro:

- látku nebo směs, která je klasifikována jako nebezpečná podle nařízení CLP,
- látku, která je perzistentní, bioakumulativní a toxická (PBT) nebo vysoce perzistentní a vysoce bioakumulativní (vPvB), nebo
- látku, která je zapsána na seznamu látek vzbuzujících mimořádné obavy¹.

Splňuje-li však látka nebo směs výše uvedená kritéria, ale je prodávána také široké veřejnosti, bezpečnostní list není nutné poskytnout, pokud o něj následný uživatel nebo distributor nepožádá.

U směsí, které nejsou klasifikovány jako nebezpečné, ale obsahují některé nebezpečné látky v koncentracích převyšujících uvedené limity, je třeba bezpečnostní list poskytnout, jestliže o něj požádají následní uživatelé nebo distributoři. Když společnost v dodavatelském řetězci provede posouzení chemické bezpečnosti podle nařízení REACH, měli byste obdržet příslušné scénáře expozice připojené jako přílohu k bezpečnostnímu listu dané látky.

A CO SMĚSI?

Dodavatelé nebezpečných směsí by měli poskytnout příslušné informace ze scénářů expozice látek ve směsi obsažených spolu s bezpečnostním listem směsi.

Tyto informace lze poskytnout různými způsoby:

- připojením informací o bezpečném používání směsi jako přílohy bezpečnostního listu nebo
- začleněním konsolidovaných informací o bezpečném použití směsi do hlavní části bezpečnostního listu, zejména do části 8, nebo

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- připojením příslušných scénářů expozice pro látku ve směsi v příloze bezpečnostního listu.

Formulátorům je k dispozici metodika, která jim pomůže určit příslušná opatření pro řízení rizik, o nichž mají informovat².

Některé odvětvové organizace vypracovávají informace pro bezpečné používání směsí pro běžné typy produktů za použití schváleného formátu. Formulátoři si mohou zvolit vhodné informace pro bezpečné používání směsí pro své produkty a jejich použití a připojit je jako přílohu bezpečnostního listu³.

JAK MÁME POSTUPOVAT?

Jakmile obdržíte bezpečnostní list, musíte stanovit a uplatňovat příslušná opatření, abyste adekvátně regulovali rizika na svém pracovišti.

Můžete také porovnat informace související s identifikací chemických látek, klasifikací složení a bezpečném používání s vlastními informacemi o látce nebo směsi. Porovnejte rozdíly a v případě potřeby proveďte nápravná opatření.

Když obdržíte scénáře expozice spolu s bezpečnostním listem, nejprve zjistěte, jestli se tyto scénáře expozice pokrývají vaše použití. Scénáře expozice by měly zahrnovat použití v rámci vašeho podniku a potenciální použití vašimi zákazníky, včetně pracovníků a spotřebitelů.

Následně ověřte, že jsou obsaženy i podmínky použití, a to porovnáním scénářů expozice od dodavatele se způsobem, jakým vy a vaši zákazníci látku používáte.

Nejsou-li použití nebo podmínky použití v obdržených scénářích expozice uvedeny, musíte provést nezbytné kroky.

JAK POSTUPOVAT, NEJSOU-LI MOJE PODMÍNKY POUŽITÍ VE SVÉNÁŘI EXPOZICE UVEDENY?

Nejsou-li použití nebo podmínky použití vás či vašich zákazníků v obdrženém scénáři expozice uvedeny, máte následující možnosti:

- požádat dodavatele, aby vám odpovídající scénář expozice poskytl. Možná bude nutné, abyste použití a podmínky použití dodavateli popsali⁴,

² LCID

³ pokyny DUCC

⁴ Nejprve ověřte, zda odvětvové organizace tyto informace již poskytují v mapě použití. Mapy použití jsou schválený formát pro sdělování potřebných informací o použití a podmínkách použití a jsou k dispozici na [webových stránkách agentury ECHA](#).

- v každém případě začněte uplatňovat podmínky použití popsané ve scénáři expozice, který jste obdrželi.
- pokud je to možné, nahraďte látku nebo postup alternativou, pro kterou je vaše použití popsáno,
- najděte jiného dodavatele, který je schopen poskytnout vám scénář expozice zahrnující vaše použití,
- proveďte posouzení chemické bezpečnosti a připravte svou vlastní zprávu o chemické bezpečnosti pro následné uživatele pro své použití a podmínky bezpečného použití nebo
- pokud je třeba, informujte agenturu ECHA.

Komunikujte se svými dodavateli

- Máte-li pochybnosti o informacích obdržených od dodavatelů nebo otázky k těmto informacím, požádejte je o další informace.
- Bezpečnostní list je třeba bezodkladně aktualizovat, pokud jsou k dispozici nové informace o nebezpečnosti nebo o potřebnosti vhodnějších opatření k řízení rizik.
- Bezpečnostní listy a scénáře expozice by měly být poskytovány v úředním jazyce země, do níž se v rámci EHP chemická látka dodává.
- Pokud máte nové informace o nebezpečných vlastnostech látek a směsí nebo se domníváte, že popsaná opatření k řízení rizik nejsou dostatečná, jste povinni sdělit tuto informaci svým dodavatelům.

MUSÍM PODAT ZPRÁVU AGENTUŘE ECHA?

Zprávu agentuře ECHA musíte podat, pokud vaše použití nebo podmínky použití nejsou zahrnuty v obdrženém scénáři expozice a pokud:

- vypracujete zprávu následného uživatele o chemické bezpečnosti (CSR NU), přičemž množství látky pro dané použití převyšuje jednu tunu za rok, nebo
- povinnost vypracovat zprávu následného uživatele o chemické bezpečnosti se na vás nevztahuje, jelikož celkové množství použité látky nepřevyšuje jednu tunu za rok, nebo
- povinnost vypracovat zprávu následného uživatele o chemické bezpečnosti se na vás nevztahuje, jelikož látku používáte pro výzkum a vývoj zaměřený na výrobky a postupy (PPORD).

Zpráva následného uživatele o chemické bezpečnosti

Posouzení chemické bezpečnosti prováděné následným uživatelem se zabývá riziky použití, která nejsou zahrnuta v obdržných scénářích expozice. Obvykle vycházejí z informací o nebezpečí uvedených v bezpečnostním listu.

Zprávu následného uživatele o chemické bezpečnosti nemusíte vypracovávat, pokud:

- celkové množství použité látky nepřekročí jednu tunu za rok nebo
- látku používáte pro výzkum a vývoj zaměřený na výrobky a postupy (PPORD) a odpovídajícím způsobem kontrolujete rizika.

Zprávu následného uživatele můžete podat prostřednictvím stránky pro následné uživatele na webu agentury ECHA.

JAKÉ JSOU LHŮTY PRO SPLNĚNÍ POVINNOSTÍ?

Nařízení REACH jasně stanoví časový sled (obrázek 1) plnění povinností následného uživatele. Je třeba jednat bezodkladně.

Ujistěte se, že zdokumentujete, co jste již učinili a co máte v plánu učinit pro dosažení kvalitního provádění.

KDE NAJDU DALŠÍ INFORMACE A POMOC?

Praktické rady v jazycích daných členských zemí poskytují národní kontaktní místa pro nařízení REACH:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Podporu a informace poskytují odvětvové asociace, například koordinační skupina následných uživatelů chemických látek (DUCC) a Evropská rada chemického průmyslu (Cefic).

Agentura ECHA poskytuje rozsáhlou podporu a pokyny pro následné uživatele:

» <http://echa.europa.eu/cs/regulations/reach/downstream-users>

Další informace k tomuto tématu najdete v interaktivní publikaci eGuide 01 s názvem „Elektronický průvodce o bezpečnostních listech a scénářích expozice“ a v dokumentu „Praktický průvodce 13: Jak mohou následní uživatelé zpracovávat scénáře expozice“.

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Obrázek 1: Časová osa plnění povinností následných uživatelů podle nařízení REACH

**DOWNSTREAM
USERS**

